

РЕШЕНИЕ

№ 317

гр. Варна, 15.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Юлия Р. Бажлекова

Членове: Даниела Св. Христова
мл.с. Александър В. Цветков

при участието на секретаря Елка Н. И.
като разгледа докладваното от Юлия Р. Бажлекова Въззивно гражданско дело № 20213100503080 по описа за 2021 година

Образувано е по повод въззивна жалба на Държавата, представлявана от министъра на финансите срещу Решение № 261275/12.04.2021г., постановено по гр.дело № 12039/2020г. по описа на РС Варна, в частта, с която по предявен от Д. Б. Г. иск с правно основание чл.439 ГПК е прието за установено, че ищецът не дължи на Държавата, представлявана от министъра на финансите сумата от 3003лв. главница и 3 475,42лв. лихви, претендирани по изп.д. № 20013110403158 по описа на ДСИ при РС Варна, образувано въз основа на изпълнителен лист от 20.01.1995г., издаден по гр.д. № 874/1994г. по описа на ВРС, поради изтекла погасителна давност и Държавата е осъдена да заплати на Д. Б. Г. разноски в размер на 973,28лв., на основание чл.78, ал.1 ГПК.

В жалбата се излагат оплаквания за неправилност, незаконосъобразност и необоснованост на решението като постановено в противоречие с материалния и при съществени процесуални нарушения. Твърди се, че за ищеца не е бил налице правен интерес от предявяване на иска с правно основание чл.124 ГПК, предвид възможността да защити правата си с изрично предвидените в ГПК иски за защита в изпълнителното производство. Неправилно съдът е приел, че петгодишната давност по чл.110 ЗЗД е изтекла, тъй като същата в случая е била прекъсната, но и не е текла до настоящия момент. Посочва, че съгласно разпоредбата на чл.152, ал.7 СК, държавата се смята за присъединен вискател за частното държавно вземане за платената от общината издръжка по образувано изпълнително дело, заедно със законната лихва, като дължимите такси и разноски се събират направо от длъжника. Съгласно чл.5, ал.1 от Наредбата за изплащане от държавата на присъдена издръжка / приета с ПМС №54/14.09.1985г., изм. ДВ бр.33/29.04.1988г., отм. Бр.117/17.12.2002г./ платената от държавата издръжка е за сметка на неизправния длъжник, като събирането на сумата се извършва от СИ, въз основа на вече издадения срещу длъжника ИЛ, като събраните суми се внасят в бюджета на общински съвет, който я е изплащал. Същата разпоредба е възпроизведена и в чл.5, ал.1 от Наредба за изплащане от държавата на присъдена издръжка/приета с ПМС №288/10.12.2002г., отм. ВД бр.77/29.09.2009г./ В чл.14, ал.1 от Наредба за реда за изплащане от държавата на присъдена издръжка/ приета с ПМС №167/17.06.201г./ е посочено, че държавата се счита за присъединен вискател за частното държавно вземане за изплатената по реда на наредбата издръжка. Същата замества непълнолетното

дете в изпълнителното производство относно платените от Държавата суми, поради което следва, че давността за вземането, предмет на иска е спряна, както и, че същата е прекъсвана с всяко едно изпълнително действие. Давността е прекъсната с подаване на молбата за образуване на изпълнителното дело, като съгласно разпоредбата на чл.115, б.ж ЗЗД, давност не е текла, докато е траел съдебния процес относно вземането и е било висящо изпълнителното дело. В случая е налице признато със съдебно решение вземане, поради което и новата давност съгласно чл.117, ал.2 ЗЗД е 5 годишна, поради което и неправилно ВРС е приел, че след като последното действие по изпълнителното дело е осъществено през 2009г., то е започнала да тече изпълнителна давност, която е изтекла до януари 2020г. Вземането на държавата не е погасено по давност, тъй като тя е присъединен по право вискател за вземането за издръжка, като давност не е текла докато трае изпълнителното производство, на основание чл.115, ал.1, б.ж ЗЗД. В случая не е налице и перемция, тъй като по делото са извършени изпълнителни действия, след 2009г. и последното е от м. декември 2020г. От този момент е започнала да тече нова давност. Посочва се също, че ДСИ те е прекратил изпълнителното производство, поради това, че са налице неизплатени задължения за издръжка за минал период, като държавата е присъединен вискател за вземането за издръжка по силата на закона.

Ето защо счита, че вземането не е погасено по давност, а предявеният иск е неоснователен. Моли в тази връзка да се отмени обжалваното решение, а искът – отхвърлен.

В отговор на жалбата, Д.Г., чрез пълномощника адв. Н.С. - САК оспорва изложените в нея доводи и се изразява становище за неоснователност на същата. Отправя ескане за потвърждаване на решението.

Депозирана е и частна жалба от Държавата, представлявана от министъра на финансите срещу постановеното по делото определение № 265458/21.08.2021г., с която е оставена без уважение, подадената от Държавата молба за изменение на решението в частта за разноските. Оспорват се изводите на първоинстанционният съд, че не са налице предпоставки за редуциране на адвокатското възнаграждение. Посочва, че делото не е със значителна фактическа и правна сложност поради което и претендираното адвокатско възнаграждение е прекомерно.

При проверка валидността на обжалваното решение, съобразно нормата на [чл. 269, пр. I от ГПК](#), съдът не открива пороци, водещи до неговата нищожност или недопустимост.

Производството пред ВРС е образувано по повод предявен от Д. Б. Г. срещу Държавата установителен иск с правно основание [чл. 439, ал. 1 от ГПК](#) за приемане за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на ответника сумата от 7257,34 лева, включваща 3003 лв. – главница; 3475,42 лв. – лихви, 133 лв. разноски по изпълнението, и такса по чл.53 ТДТГПК в размер на 645,92лв., предмет на принудително изпълнение по изп. д. № 20013110403158 по описа на ДСИ при ВРС, образувано на основание изпълнителен лист от 20.01.1995 г., издаден по гр. д. № 874/1994 г. по описа на ВРС, 18-ти състав, поради погасяване на задължението по давност.

С постановеното по делото решение, ВРС е прекратил производството по предявения отрицателен установителен иск относно сумата от 133 лв., разноски по изпълнителното дело и такса по чл.53 ТДТГПК в размер на 654,92лв., ко решението в тази част не е обжалвано. Предмет на порверка е решението в частта, с кято е прието за установено, че Д.Г. не дължи на Държавата сумите от 3003лв. главница и 3475,42лв. лихви, претендирани по изп. д. № 20013110403158.

Фактическите твърдения, на които се основава иска са в следния смисъл: ищецът е длъжник по изп. д. № 20013110403158 по описа на СИС при ВРС, образувано въз основа на молба от 18.06.2001 г.на Д. И.- майка и законен представител на малолетния син на ищеца и ИЛ, издаден на 20.01.1995 г. от ВРС по гр. д. № 874/1994г. СИ е събрал всички дължими суми за дължимата издръжка от Държавата, на основание Наредба за определяне на реда за изплащане от държавата на присъдена издръжка“. Изплащането от страна на държавата на дължимите суми е приключило в началото на 2009г.

Посочва, че независимо, че Държавата е присъединен вискател на основание чл.14, ал.1 от Наредбата до 2020г. в полза на Държавата не са извършвани никакви изпълнителни действия. На 18.02.2020г. ищецът получил покана за доброволно изпълнение, съгласно която задължението му към вискателя - Държавата възлиза на общата сума от 7257,344 лв. Вземането на Държавата в посочените размери е погасено по давност, поради което ищецът не дължи описаните суми. В случая задължението за издръжка е изплатено от създадълженото лице – Държавата, която е

платила издржката вместо задълженото да я дава лице и в това качество има право да претендира платеното от ищеца – длъжник. Вземането на държавата е станало изискуемо от момента на заплащане на дължимата от ищеца издржка /ТР № 12/12.03.1971 г. на ОСГК на ВС/, произтича от фактическите състави на неоснователно обогатяване и се погасява с изтичане на общата давност по [чл. 110 от ЗЗД](#). Последното плащане от Държавата е осъществено през м. януари 2009г., като след този момент не са осъществени действия по изпълнението от ДСИ за събиране на вземанията на присъединения вискател в лицето на Държавата. Ето защо, започналата да тече погасителна давност, при липса на основание за спиране и прекъсване, е изтекла през януари 2014г. В този смисъл вземането на Държавата за главница и лихви от ищеца, представляващо частно държавно вземане е погасено по давност. Отправил искане в тази връзка за постановяване на решение, с което да се приеме за установено, че не дължи исковата сума на ответника.

В срока и по реда на [чл. 131 от ГПК](#) с писмен отговор, Държавата оспорила предявения иск с доводи, че общата погасителна давност за вземането не е изтекла, същата е прекъсната и не тече. Доколкото по силата на закона Държавата замества непълнолетното дете в изпълнителното производство относно изплатените от нея суми, като събирането на сумата се извършва от СИ въз основа на издадения срещу длъжника ИЛ, то давността за вземането е прекъсната с всяко предприето действие на СИ по събиране на дължимата сума, а докато трае изпълнителния процес давност не тече на основание [чл. 115, б. "ж" от ЗЗД](#). Отправил искане поради това искът да се отхвърли като неоснователен.

СЪДЪТ, след преценка на становищата на страните, събраните по делото доказателства, по вътрешно убеждение и въз основа на приложимия закон, приема за установено следното от фактическа страна:

Спор по фактите липсва, а за установяването им по делото са приети писмени доказателства, както и заверен препис от изп. д. № 20013110403158 по описа на СИС при ВРС.

СЪДЪТ, въз основа на така установеното от фактическа страна, прави следните правни изводи:

Предявеният иск е по [чл. 439 от ГПК](#), същият е допустим като основан на правопогасяващ факт – изтекла погасителна давност, настъпил след издаването на изпълнителния лист.

Условията и реда за изплащане на присъдена издржка от държавата са уредени в [чл. 152 от СК](#), приложими и за образуваните преди влизането в сила на ЗИДСК /обн, ДВ, бр. 100 от 2010 г., в сила от 21.12.2010г. / преписки за изплащане от държавата на присъдена издржка, съгласно [§ 22 от ПЗР на този закон](#). Съгласно тази уредба държавата изплаща присъдената на ненавършил пълнолетие български гражданин издржка за сметка на неизправния длъжник, когато по изпълнителното дело се установи, че неизправният длъжник няма доходи и не притежава имущество, върху които да се насочи принудителното изпълнение / [чл. 152, ал. 1](#) и [ал. 2 от СК](#)/. Неизправният длъжник е задължен да възстанови платената от държавата издржка заедно със законната лихва и държавата се смята за присъединен вискател за частното държавно вземане за платената от общината издржка по образуваното изпълнително дело заедно със законната лихва /[чл. 152, ал. 6](#) и [ал. 7 от СК](#)/. В тези случаи дължимите такси и разноски се събират направо от длъжника. Реда за изплащане от държавата на присъдена издржка е регламентиран и в Наредба, приета с [ПМС № 167 от 17.06.2011 г.](#), обн., ДВ, бр. 48 от 24.06.2011 г., в сила от 24.06.2011 г. Изплащането на издржката от държавата е по същество плащане по изпълнителното производство, предпоставено е от наличието на образувано изпълнително дело и от извършването на определени действия от съдебния изпълнител до навършване на пълнолетие на правоимащото дете.

Няма спор по делото, а и от данните по изпълнителното дело се установява, че по образуваното по молба на Т. Д. Г.а, като майка и законен представител на малолетния Т. Г., срещу длъжника Д. Б. Г. изпълнително производство платената от държавата, чрез общината издржка по ИЛ от 20.01.1995г. в полза на детето Т. Д. Г., р. на *****, възлиза на сума от 3003 лв.

На основание [чл. 152, ал. 7 от СК](#) като вискател по делото е конституирана държавата за частното държавно вземане за платената издржка. С оглед нормите на [чл. 152, ал. 7 от СК](#) и [чл. 14, ал. 1 от НОРИДПИ](#) постановлението на СИ за конституирането на държавата няма конститутивно действие, а констативно такова доколкото прогласява настъпилото по закон присъединяване на кредитор. Правото/вземането на държавата за платената от общината на правоимащия гражданин издржка, ведно със законната лихва обаче възниква от момента на плащането на издржката и е проявление на своеобразна законна суброгация, при която държавата

встъпва в правата на удовлетворения кредитор срещу неизправния длъжник.

С института на законната суброгация е предвидено изключение от правилото на [чл. 73 от ЗЗД](#), че при изпълнение на задължението от трето лице се погасява вземането на кредитора, като правото му преминава към третото изпълнило лице. В [чл. 74 от ЗЗД](#) е уреден общият фактически състав на суброгацията, която е предпоставена от изпълнение на задължение /по начало чуждо/ при наличие на правен интерес от трето лице, което встъпва в правата на удовлетворения кредитор, доколкото има регресни права към длъжника. При суброгацията, към третото лице преминават прехвърлимите права на кредитора с всички обезпечения в широк смисъл на думата, освен при ограниченията, уредени в закона. Суброгаторното право е предназначено да гарантира и улесни реализирането на регресните права на третото лице във вътрешните му отношения с длъжника във връзка с изпълнението на третото лице към кредитора, поради което и с оглед принципа за забрана на неоснователно обогатяване, регресното право е предпоставка за суброгаторното право, имащо акцесорен и обезпечителен характер по отношение на правото на регрес. Суброгация без регрес е възможна само в изрично предвидените от закона случаи [/чл. 178 от ЗЗД/](#).

Погасителната давност от друга страна, като санкция за бездействието на кредитора започва да тече от момента, в който в патримониума на кредитора възникне твърдяното право и след настъпване на неговата изискуемост. Регресното вземане на държавата по [чл. 152, ал. 7 от СК](#) срещу неплатилия длъжник по присъдена издръжка, възниква след плащане на присъдената издръжка в полза на правоимащото ненавършило пълнолетие лице, което в случая се е реализирало ежемесечно в периода 2001-2009г., когато и съгласно чл.114, ал.1, вр.- чл.84, ал.2 ЗЗД е настъпила и изискуемостта на задължението към Държавата и е постановено началото на давността. . В тази връзка следва да се отбележи, че качеството на държавата на присъединен по право вискател по изп. д. възниква едва след плащане на присъдената издръжка и продължава до навършване на пълнолетие от правоимащото лице при наличие на предпоставките на [чл. 152, ал. 2 от СК](#), поради което изискуемостта на вземането ѝ за платената издръжка винаги следхожда плащането. Със запорно съобщение изх.№ 10086/13.03.2009г., по молба на Държавата, конституирана като вискател е наложен запор върху трудовото възнаграждение на длъжника Д.Г., с което е прекъсната давността. До 03.01.2020г. не са извършвани изпълнителни действия, като на 03.01.2020г. е изискано извършване на справки от ТД на НАП. От Март 2009г. до м. януари 2020г., както и до предявяване на исковата молба на 03.07.2020г. е изминал период по-дълъг от 5годишния давностен срок по [чл. 110 от ЗЗД](#), поради което и следва да се приеме, че вземането в полза на Държавата за платена от нея присъдена издръжка по реда на [чл. 152 от СК](#) е погасено по давност.

С оглед идентичните крайни изводи, до които достигна настоящата инстанция, с тези на ВРС, то атакуваното първоинстанционно решение, следва да бъде потвърдено.

Решението е правилно и в частта за разноските, като при определяне на размера им, съдът се е съобразил с представените доказателства за извършването им и фактическата и правна сложност на делото.

Съдът не присъжда разноски за настоящата въззивно производство, тъй като въззиваемият, който съгласно изхода от спора има право на такива, не е отправил искане в тази насока и не е представил доказателства за извършването им и списък по чл.80 ГПК..

По изложените съображения въззивния съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 261275/12.04.2021г., постановено по гр.дело № 12039/2020г. по описа на РС Варна, в частта, с която по предявен от Д. Б. Г. иск с правно основание чл.439 ГПК е прието за установено, че ищецът не дължи на Държавата, представлявана от министъра на финансите сумата от 3003лв. главница и 3 475,42лв. лихви, претендирани по изп.д. № 20013110403158 по описа на ДСИ при РС Варна, образувано въз основа на изпълнителен лист от 20.01.1995г., издаден по гр.д. № 874/1994г. по описа на ВРС, поради изтекла погасителна давност и Държавата е осъдена да заплати на Д. Б. Г. разноски в размер на 973,28лв., на основание чл.78, ал.1 ГПК.

В останалата част решението не е обжалвано и е влязло в сила
Решението не подлежи на обжалване на основание чл.280, ал.3, т.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____